

Науковий керівник: **Олійник Т.Г.**, канд. екон. наук,
старший викладач кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
oliinyktg@mnaui.edu.ua

Маєвський О. В.

Магістр 2 курс факультет менеджменту,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто трудові ресурси як складову частину капіталу підприємства. Для характеристики руху робочої сили проаналізовано основні коефіцієнти: обороту по прийому, обороту з вибуття, загального обороту, сталості кадрів, плинності. Визначено, що від раціонального використання трудових ресурсів на підприємстві залежать результативність процесу виробництва й якість виробленої продукції.

Ключові слова: трудові ресурси, професія, спеціальність, кваліфікація, плинність, робоча сила.

Трудова діяльність людини стала об'єктом систематичних досліджень з другої половини ХІХ століття. Ціллю цих досліджень був пошук методів раціонального використання виробничих операцій і персонал підприємства при цьому розглядався не тільки як «робоча сила», а вже як трудовий ресурс. Термін «трудова ресурси» отримав розповсюдження на початку 20-х років ХХ століття, його вперше застосовував академік С. Г. Струмилін для характеристики головного багатства країни.

Згідно з чинним законодавством підприємства самі визначають загальну чисельність працівників, їх професійний і кваліфікаційний склад, затверджують штати [1].

Працівники підприємства розподіляються за професіями, спеціальностями та кваліфікацією. Професія характеризується комплексом теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для виконання певної роботи в одній із галузей виробництва. Вона визначається характером створюваного продукту праці і специфічними умовами виробництва в даній галузі. Спеціальність - це подальший поділ праці в межах професії. Кваліфікація характеризує ступінь підготовленості працівника, його здатність до виконання роботи певної складності з даної спеціальності [2].

Розрізняють списковий, середньосписковий і явочний склад працівників підприємства. В обліковий склад включаються всі працівники, прийняті на постійну, сезонну і тимчасову роботу на строк один день і більше, з дня зарахування їх на роботу. В ньому кожний календарний день враховуються як фактично працюючі, так і відсутні на роботі з будь-яких причин [3].

Найбільш відповідальний етап в аналізі забезпеченості підприємства робочою силою - вивчення її руху. Для характеристики руху робочої сили

розраховують і аналізують динаміку таких коефіцієнтів [3]: обороту по прийому, обороту з вибуття, загального обороту, сталості кадрів, плинності.

Коефіцієнти руху кадрів не плануються, тому їх аналіз здійснюється порівнянням показників звітного року з показниками попереднього року. Плинність робочих грає велику роль в діяльності підприємства. Постійні кадри, тривалий час працюють на підприємстві, удосконалюють свою кваліфікацію, освоюють суміжні професії, створюють певну ділову атмосферу у колективі, активно впливаючи на продуктивність праці. Коефіцієнти сталості і стабільності кадрів відображають рівень оплати праці та задоволеність працівників умовами праці, трудовими і соціальними пільгами.

Отже, від раціонального використання трудових ресурсів на підприємстві у цілому залежать результативність процесу виробництва й якість виробленої продукції, тому аналіз стану та ефективності використання трудових ресурсів повинен займати одне з основних місць у системі загального аналізу господарської діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Струмилин С.Г. Проблемы экономики труда / С.Г. Струмилин. – М. : Наука, 1982. – 472 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uchebnik.online/ekonomika-truda-knigi/nashi-trudovyye-resursyi-27826.html>.
2. Олійник Є.О. Критерії оцінки трудових ресурсів аграрного підприємства / Є.О. Олійник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.bumib.edu.ua/sites/default/files/visnyk/12-3-15-2011.pdf> - С. 71-74.
3. Давидюк Т.В. Трудові ресурси, трудовий потенціал, робоча сила, людський капітал: взаємозв'язок категорій / Т.В. Давидюк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2013. – № 1(47). – С. 30–35.

O. Majewski. Heoretical aspects of the analysis of labor resources of the enterprise.

Summary

Labor resources are considered as an integral part of the company's capital. To characterize the movement of labour analyzed the main factors: turnover, turnover of disposal, the total turnover, constant personnel turnover. Determined that from the rational use of labor resources at the enterprise depend on the performance of the production process and the quality of the products.

Key words: *labor resources, profession, specialty, qualification, turnover, labor.*

*Науковий керівник: Олійник Т.Г., канд. екон. наук,
старший викладач кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
oliinyktg@mnau.edu.ua*

Несмеянова Г. М.

*Магістр 2 курс спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

РЕНТНІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Досліджено сутність та види диференціальної вартості. Проаналізовано поняття рента, об'єктивну основу ренти та виникнення рентних відносин.

Ключові слова: *рента, рентні відносини, диференціальна вартість.*